

Varhaiskasvatus toimintakaudella 2020-2021

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Tausta ja aiheet

Tausta

Aluehallintovirastot ja Opetus- ja kulttuuriministeriö ovat keränneet viikoilla 22-23 Covid19 -tilanteeseen liittyen toimintaklauteen 2020-21 liittyvää tietoa suomalaisilta varhaiskasvatuksen järjestäjiltä kahdella erillisellä kyselyllä.

- Varhaiskasvatuksen järjestämistä koskevaan kyselyyn vastasi 205 kuntaa (vastaus % 69,7) ja 156 (vastaus % tietoa ei saatavilla) yksityistä päiväkotij- ja esiopetusta tuottavaa varhaiskasvatuksen palveluntuottajaa.

Kunnat vastasivat omana toimintana järjestämäänsä varhaiskasvatusta koskien (kunnallinen varhaiskasvatus) ja yksityiset palveluntuottajat omaa päiväkotitoimintaansa koskien (yksityinen varhaiskasvatus).

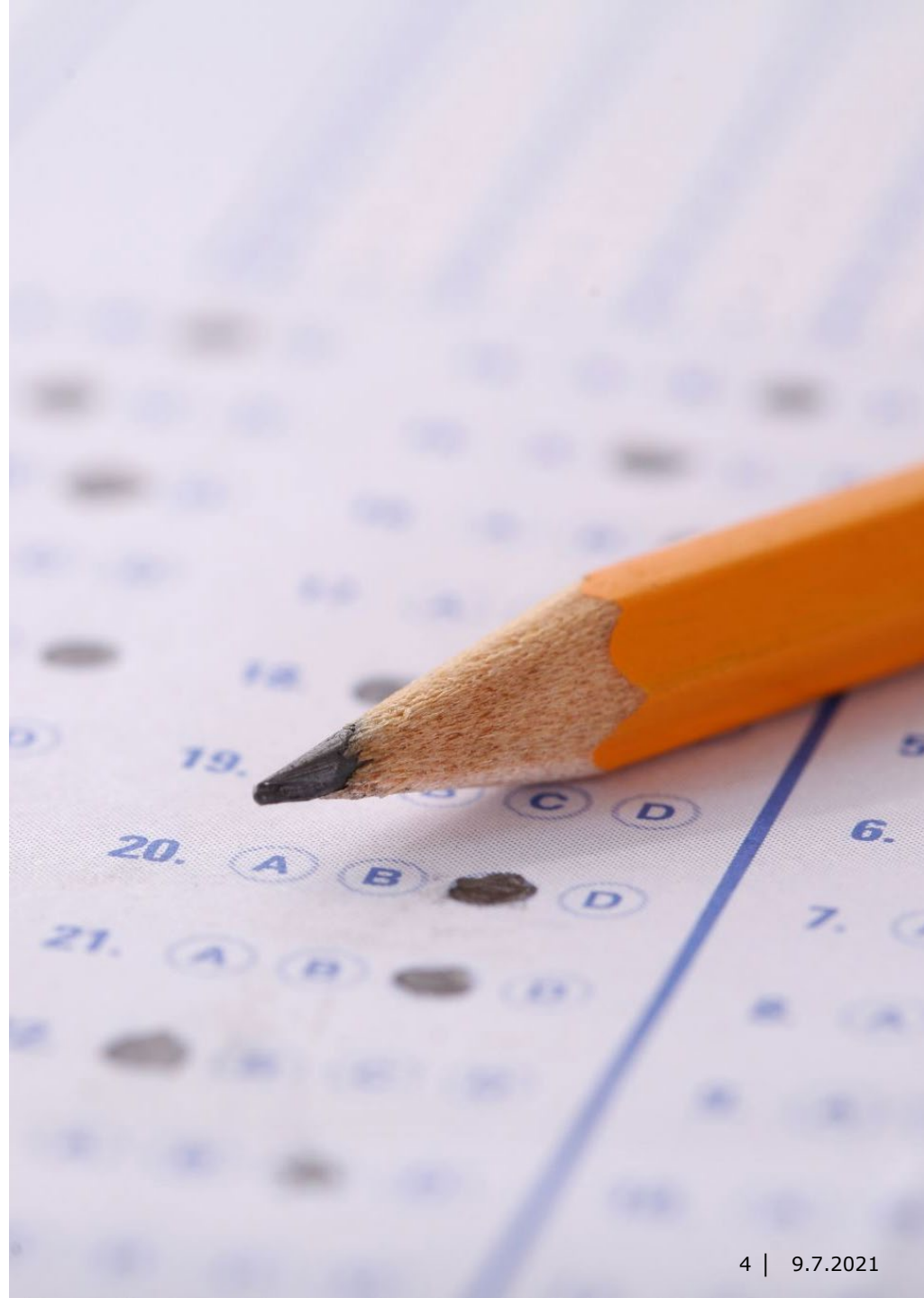
AVI-nimi	Maakunta	Kunnallinen	Yksityinen
Etelä-Suomen avi	Etelä-Karjala	8	2
-	Kanta-Häme	9	4
-	Kymenlaakso	7	4
-	Päijät-Häme	7	7
-	Uusimaa	17	61
Itä-Suomen avi	Etelä-Savo	9	1
-	Pohjois-Karjala	10	1
-	Pohjois-Savo	9	7
Lapin avi	Lappi	14	3
Lounais-Suomen avi	Satakunta	14	3
-	Varsinais-Suomi	17	12
Länsi- ja Sisä-Suomen avi	Etelä-Pohjanmaa	11	5
-	Keski-Pohjanmaa	5	-
-	Keski-Suomi	16	11
-	Pirkanmaa	16	18
-	Pohjanmaa	11	4
Pohjois-Suomen avi	Kainuu	2	2
-	Pohjois-Pohjanmaa	23	11
Koko maa	-	205	156

Tausta

Kyselyn otosta voidaan kokonaisuutena pitää valtakunnallisesti edustavana.

Tulokset esitetään tässä infodiasarjassa

- valtakunnallisina ja alueellisina jakamatietoina
 - koskien kaikkia vastaajia yhteensä (kunnallinen & yksityinen varhaiskasvatus)
 - Eriteltynä vastaajaryhmittäin (kunnallinen varhaiskasvatus, yksityinen varhaiskasvatus)
- kyselyn avoimista kohdista tehtyinä sisällönanalyysin kuvauksina

Aiheet viikoilla 22-23 toteutetussa varhaiskasvatuksen tiedonkeruussa

- **Mahdollisuudet noudattaa OKM:n ja THL:n suosituksia ja ohjeita**
 - arviot koskien toimintakautta 2020-2021
 - arviot koskien kesäkautta 2021
- **Toimintakautta 2020-2021 koskevat arviot**
 - Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen järjestäminen
 - Kunnallisen ja yksityisen esiopetuksen järjestäminen
 - Tehostetun siivouksen järjestäminen
 - Väljyys- ja hygieniasuosituksien mukaisten tilajärjestelyjen onnistuminen
 - Ruokahuollon vaatiman tehostetun hygienian onnistuminen
 - Tukea tarvitsevien lasten tukitoimien järjestämisen onnistuminen
- **Kesäkautta 2021 koskevat arviot**
 - Varhaiskasvatuksen laajuus
 - Avoimen varhaiskasvatuksen järjestämisen laajuus (vain kunnat)

Avoimet kysymykset

- K5. Muuta liittyen varhaiskasvatukseen järjestämiseen toimintakauden 2020-21 aikana
- K6. Millaisia keskeisiä vaikutuksia Covid19:lla on ollut varhaiskasvatukseen järjestämiseen toimintakaudella 2020-21?
- K7. Millaisia toimenpiteitä tarvitaan, jotta voidaan korjata Covid19:sta seuranneita ei toivottuja vaikutuksia?
- K9. Muuta OKM:n ja THL:n ohjeiden ja suostuksien noudattamiseen liittyen
- K10. Kertokaa tarpeelliseksi katsomianne näkökulmia varhaiskasvatukselle suunnatun valtionhallinnon tuen merkityksestä (esim. rahallinen tuki, tiedon jakaminen)
- K11. Kuvatkaa lyhyesti miten varhaiskasvatusta on järjestetty/järjestettäisiin silloin, kun yksiköitä joudutaan sulkemaan
- K12. Kuvatkaa lyhyesti miten varhaiskasvatusta on järjestetty karanteenissa (altistuminen) tai eristyksessä (tartunta) oleville lapsille?
- K14. Muita huomoita liittyen varhaiskasvatuspalveluiden järjestämiseen kesäkaudella 2021
- K15. Muuta

POISSAOLOT

“

**Varhaiskasvatusta
onnistuttu
järjestämään hyvin,
väljyys-suositusten
noudattaminen
haastavaa**

Aluehallintovirasto

Arviot varhaiskasvatuksen järjestämisestä toimintakauden 2020-21 aikana

- Vastaajien arvioiden mukaan varhaiskasvatusta on onnistuttu järjestämään haastavista olosuhteista huolimatta lähes aina.
- Eniten haasteita on arvioitu olleen väljyys- ja hygieniasuositusten, sekä tehostetun siivouksen toteutumisessa.
 - mm. lasten läheisyyden tarve ja työn kontaktia vaativa luonteen, ryhmäkoot, sijaisten saatavuus ja henkilöstön poissolot.

K4. Arviot varhaiskasvatuksen järjestämisestä toimintakauden 2020-21 aikana, kaikki vastaajat arvotaulukko

	% vastaajista				
	Aina	Usein	Joskus	Harvoin	Ei koskaan
Kunnallisen varhaiskasvatuksen toteuttaminen on pystytty järjestämään*	92	7	1	-	-
Yksityisen varhaiskasvatuksen toteuttaminen on pystytty järjestämään	68	7	1	<1	24**
Kunnallisen esiopetuksen toteuttaminen on pystytty järjestämään*	91	8	1	-	-
Yksityisen esiopetuksen toteuttaminen on pystytty järjestämään	51	4	1	-	43**
Tehostetun siivouksen järjestäminen on onnistunut	52	39	7	2	-
Ruokahuollon vaatiman tehostetun hygienian järjestäminen on onnistunut	68	30	2	-	-
Väljyys- ja hygieniasuosituksen mukaiset tilajärjestelyt ovat onnistuneet	31	54	11	4	-
Tukitoimien järjestäminen tuke tarvitseville lapsille on onnistunut (esim. terapiat, kuntoutus, erityisopetus)	48	43	7	1	1

K4. Arviot varhaiskasvatuksen järjestämisestä toimintakauden 2020-21 aikana, prosenttia vastaajaryhmän vastaajista arvotaulukko

Arvio	% vastaajista									
	Aina		Usein		Joskus		Harvoin		Ei koskaan	
	Kunnat	Yksityiset	Kunnat	Yksityiset	Kunnat	Yksityiset	Kunnat	Yksityiset	Kunnat	Yksityiset
Kunnallisen varhaiskasvatuksen toteuttaminen on pystytty järjestämään	92	*	7	*	1	*	-	*	-	*
Yksityisen varhaiskasvatuksen toteuttaminen on pystytty järjestämään	50	90	6	8	2	-	1	-	41**	1**
Kunnallisen esiopetuksen toteuttaminen on pystytty järjestämään	91	*	8	*	1	*	-	*	-	*
Yksityisen esiopetuksen toteuttaminen on pystytty järjestämään	34	74	4	4	2	1	-	-	60**	21**
Tehostetun siivouksen järjestäminen on onnistunut	45	62	42	35	10	3	3	1	-	-
Ruokahuollon vaatiman tehostetun hygienian järjestäminen on onnistunut	60	78	36	21	4	1	-	-	-	-
Väljyys- ja hygieniasuosituksen mukaiset tilajärjestelyt ovat onnistuneet	25	38	60	46	11	12	3	4	-	-
Tukitoimien järjestäminen tukea tarvitseville lapsille on onnistunut (esim. terapiat, kuntoutus, erityisopetus)	41	57	51	33	8	7	-	1	-	2

* Vastaajana vain kunnat. Yksityisiltä varhaiskasvatuksen palveluntarjoajilta ei pyydetty tätä arviota.

** Ko. kunnassa ei tavanomaisesti järjestetä yksityistä varhaiskasvatusta/esiopetusta

K5. Muuta liittyen varhaiskasvatukseen järjestämiseen toimintakauden 2020-21 aikana

- ✓ Järjestäminen on ollut haasteellista
 - Sijaisten saaminen
 - Työntekijöiden vaihtuminen
 - Rekrytointi
 - Myös tehostetun siivouksen järjestäminen
 - Henkilökuntaa jouduttu palkkaamaan lisää
 - Ohjeistusten/ turvavälien noudattaminen
- ✓ Lasten tuen tarve lisääntynyt
- ✓ Toisaalta:
 - Ohjeistuksia pystytty noudattamaan melko hyvin
 - Etäyhteyksien käyttäminen lisääntynyt, vuorovaikutus ei kuitenkaan sama kuin kasvokkain tapahtuva
 - Maksuttomuus vaikuttanut lapsimäärään, tilanteet pystytty hoitamaan, kun perheet pitäneet lapsia kotona
 - Etäkoulutukset ovat mahdollistaneet henkilökunnan osallistumisen, kun ei ole tarvinnut lähteä muualle koulutukseen.

”Järjestäminen on vaatinut erittäin paljon ohjeistusta, muutoksia toimintaa ja varovaisuutta. Toimintaa on jouduttu sopeuttamaan vallitsevaan tilanteeseen.”

”Tehostetun siivouksen järjestäminen ei ole aina onnistunut, koska työvoiman saaminen poissaolojen ajaksi on ollut erittäin vaikeaa. Suositusten mukaiset väljyys- ja hygieniajärjestelyt ovat aina haasteellisia varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Parhaamme olemme tehneet.”

”Hlökunta jäänyt matalalla kynnyksellä pois työstä jos ollut oireita, vaikeaa saada sijaisia. Vaatinut paljon joustoja henkilökunnalta. Tiedottamiseen on pitänyt kiinnittää erityistä huomiota niin sisäisesti henkilöstölle kuin ulkoisestikin asiakkaille. Väljyyskriteerit ja toive siitä, ettei ryhmiä yhdistellä ei aina onnistu pienessä päiväkodissa. Tilat ovat yhteisiä ja aamuissa illoissa on oltava henkilökunnan vähyyden takia yhdessä. Päiväkodin johtajan henkinen kuormittavuus ollut valtava, kun epävarmuutta tilanteessa tullut esille niin vanhempien kuin henkilöstön taholta. Pitänyt tsemjata ja vastata vaikeisiin kysymyksiin.”

”Yhteistyö huoltajien kanssa ei ole ollut yhtä monipuolista kuin normaaliaikana. Tulo- ja hakutilanteiden tärkeät keskustelut ovat kärsineet kun huoltajat eivät ole päässeet eteiseen saakka. Osa ryhmistä tosin on kehitellyt hyviä vaihtoehtoisia viestintätapoja. Koulutuksia on pystytty toteuttamaan enemmän kuin ennen etäyhteyksien välityksellä. Päiväkodin henkilöstö pystyy lepoaikana hyvin irtautumaan lyhyeen koulutukseen kun sen voi seurata omasta yksiköstä. Se on ollut erittäin hyvä ja etäkoulutusten soisi edelleen jatkuvan.”

”Varhaiskasvatuksessa annettiin maksuttomia poissaoloja korona alussa ja silloin päiväkodit kävivät melkein tyhjinä koko valmiuslain ajan. Kesän kynnyksellä palattiin takaisin ja syksyllä 2020 oltiin jo melkein normaalissa käytössä. Moni perhe kyseli edelleen maksuttomia, mutta niitä ei enää myönnetty.”

“

Vaikutukset moninaisia – jotkut uudet toimintamallit ovat tulleet jäädäkseen.

Aluehallintovirasto

Covid19:sta keskeiset vaikutukset varhaiskasvatukseen järjestämiseen toimintakaudella 2020-21?

Alla olevat suorat lainaukset tiivistävät tilanteet. Seuraavilla dioilla vielä kootusti avoimia vastauksia eri teemojen mukaan ryhmiteltyinä.

“Ryhmien välisiä kontakteja vältetty, henkilökunnalla maskit käytössä lokakuusta 2020 alkaen, siivousta tehostettu, samoin käsihygieniasta huolehdittu tehostetusti, retkiä kauemmas ei ole järjestetty, konsertit/esitykset ovat siirtyneet verkkoon, suurin osa palavereista on siirtynyt verkkoon, Tiedotusta Covid 19 tehostettu. Sairauspoissaolot lisääntyneet - Lapset ja henkilökunta matalalla kynnyksellä pois. Henkilökuntaa ei ole siirretty ryhmistä toisiin, kustannukset lisääntyneet. Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on saattanut olla haasteellista, koska ei ole pystytty aina tapaamaan kasvotusten.”

“Hallinnon ja johdon tehtävissä etätyö aiheuttaa yksinäisyyttä ja ylipitkiä ja tiiviitä työpäiviä.

Erityisesti maahanmuuttajataustaisia lapsi on ilmeisesti jonkin verran jäänyt tulematta varhaiskasvatukseen. Perheissä on tavanomaista enemmän työttömyyttä. Kokonaisuutena ahdistava, jopa pelottava, kaikkia rajoittava ja väsyttävä tilanne tulee myös kriisin jälkeen aiheuttamaan sekä henkilökunnassa että perheissä ja lapsissa erilaista oireilua ja jaksamisongelmia jne.”

Vuorovaikutukseen liittyen

- huoltajien kanssa (haasteellista erityisesti monikulttuuristen perheiden kanssa, koska asioita ei ole pystynyt puhelimessa tai teamsissa niin hyvin selittämään)
- ryhmien kesken
- henkilökunnan kesken
- päivittäiset kohtaamiset
- maskien käyttö
- yhteisöllisyys kärsinyt

”Huoltajien kanssa käytyt keskustelut/palaverit järjestetty pääosin etäyhteyksillä. Yhteinen aika on löytynyt helpommin, mutta toteutuksessa ollut haasteita.”

”Lapsiryhmiä on jouduttu pitämään erillään, vanhempien pääsy yksikköön on jouduttu estämään. Henkilökunta on joutunut käyttämään maskeja. Sairaspoissaolojen määrä on ollut korkealla. Lapsia on vedetty pois varhaiskasvatuksesta varovaisuussyistä. Tämä kaikki on vaikuttanut sekä varhaiskasvatuksen laatuun, että lasten osallisuuteen.”

”Lapsille osin henkilöstön maskien käyttö ja osin hiukan etäisempi kanssakäyminen on tuonut omat haasteensa luottamuksen vähenemisenä ja läheisyydenkaipuun lisääntymisenä.”

”Maskin käyttö on vaikeuttanut aikuisten ja lasten välistä vuorovaikutusta, kun ilmeet ja eleet eivät näy.”

”Henkilökunnan yhteisöllisyys ollut koitoksella, kun kontakteja on vältetty ja tavanomaisia yhdessäolon tilaisuuksia ei ole ollut.”

Yhteistyöhön liittyen

- Uudet lapset, tutustuminen
- Varhaiskasvatussuunnitelmat
- Uuden työntekijät, perehdyttäminen
- Perhepäivähoidon ja päiväkodin yhteistyö
- Päiväkodin ja koulun yhteistyö
- Yhteistyö ei ole ollut kasvokkain toteutettavaa
- Positiivista valtava digiloikka

"Yhteydenpito huoltajiin hankaloitunut / huoltajat kokeneet osallisuuden vähentyneen, kun päiväkotien sisätiloissa ei ole voinut vieraillla eikä vasu-keskusteluja ole voinut järjestää kasvotusten. Uusien lasten tutustuminen hankaloitunut."

"Etäpalaverit käyttöön (pedagogisen keskustelun määrä vähentynyt)."

"Vaikeaa ollut isompien kokonaisuuksien suunnittelu ja arviointi, koska ei ole voitu tavata livenä, ihan kaikkea ei teams kokouksissa saada hyvin hoidettua."

"Yhteistyö joka suuntaan jäänyt olemattomaksi tai etänä tehtäväksi."

"Ei ole tehty vierailuja esim. perhepäivähoidosta päiväkotiin."

"Kunnassa valmistui uusi päiväkotikoulu kampus tammikuussa 2021, ja yhteistyö eri toimijoiden välillä on ollut hankalaa ja lähes olematonta korona rajoitusten vuoksi. Yhteisen toimintakulttuurin luominen päiväkodin ja koulun välillä ei ole päässyt alkamaan."

"VALTAVA digiloikka --> uusia toimintamalleja verkostotyöhön, kokouksiin jne., jotka jäävät varmaan käyttöön."

Tiedotukseen/ ohjeistukseen liittyen

- Työllistänyt johtajia
- Erilaisten ohjeiden noudattaminen ollut haasteellista
- Haasteita myös kunnan sisällä eri toimialojen kesken
- Huoltajat ovat saattaneet kyseenalaistaa ohjeistuksia

”Henkilöstön väsyminen, tilanteen kokonaisvaikutus. Erilaisten ohjeiden tekeminen ja päivittäminen lisännyt hallinnollista työtä, samoin erilaisten palaverien määrä lisääntynyt. Etätyöskentely - ei normaaleja kontakteja omaan työyhteisöön. Tietokoneella työskentely lisääntynyt. Erilaisia kyselyjä aiempaa enemmän.”

”Ohjeiden seuraaminen ja noudattaminen on ollut korostunutta koronaohjeiden osalta.”

”Ohjeistus muuttunut koko ajan.”

”Koronasta tiedottaminen asiakasperheille oli haasteellista ohjeistuksen nopean muuttumisen vuoksi.”

”Järjestelyjen joustavuus on vähentynyt, kun aina on pitänyt ottaa huomioon koronaohjeet.”

”Henkilöstölle ja huoltajille laitettavien tiedotteiden määrä on moninkertaistunut.”

Pedagogiikkaan liittyen

- Toiminta on ollut repaleista
- Yhteinen kehittäminen jäänyt vähäiseksi
- Kulttuurin tarjoamat elämykset jääneet toteutumatta
- Tehostettu siivous vaikuttanut varhaiskasvatukseen toteuttamiseen
- Esimerkiksi ruokailun pedagoginen merkitys osittain jäänyt vähäiseksi
- Lelujen määrää on karsittu
- Lapsen pitkä poissaolo vaikuttanut varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamiseen

"Lapsien pidentyneet poissaolot osaltaan vaikuttaa lasten varhaiskasvatukseen ja esiopetuksen toteutumiseen."

"Poissaolot (pitkät) vaikuttaneet tavoitteellinen pedagoginen oppiminen on ollut hieman hankalampaa toteuttaa."

"Vierailijoiden (esim. kulttuuri) tuomat rikastuttavat kokemukset ovat vähentyneet, kun vierailuja on voinut toteuttaa vain ulkona. Retkiä voinut toteuttaa pääsääntöisesti vain ulkotiloihin julkisia liikennevälineitä välttämällä."

"Eskarilaiset eivät ole saaneet harjoitella ruuan ottamista ja annoskoon harjoittelemista, koska aikuinen on jakanut ruuan lapsille korona-aikana."

"Koronasta aiheutuneet varhaiskasvatukseen keskeytykset ja poissaolot ovat synnyttäneet varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevilla lapsilla oppimisvajetta. Oppimisvaje ilmenee oppijoiden jäämisessä jälkeen oppimistavoitteista ja lisääntyneinä tuen ja ohjauksen tarpeina johtuen etäopetuksen ja poissaolojen vaikutuksesta. Oppimisvaje heikentää oppijoiden hyvinvointia ja kasautuu heikkomassa asemassa oleville. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten poissaoloja on seurattu syksystä lähtien säännöllisesti, kartoitettu päiväkotia ja asiakasryhmiä, joissa poissaoloja ollut paljon sekä luotu toimenpiteitä poissaoloihin puuttumiseen. Analyysissa on tunnistettu, että poissaolot ovat suurempia alueilla, joissa varhaiskasvatukseen osallistuminen on vähäisempää."

Toimintamalleihin liittyen

- Ruokailuja on mietitty uudelleen
- Ryhmät ovat toimineet erillään
- Ulkoiluja on porrastettu
- Retket ovat jääneet vähäisiksi

Aluehallintovirasto

"Toimintoja on jouduttu muokkaamaan ryhmien välimatkojen ylläpitämiseksi. Esim. päiväkodin ruokailun yhteisessä ruokasalissa."

"Paljon on jouduttu miettimään erilaisia toimintamalleja ja tapoja esim. kokousten, lasten tuen, tapahtuminen jne. osalta."

"Ryhmien yhdistämisen kieltäminen esimerkiksi äärivuoroissa on tuonut paljon järjestelyjä

- kokoontumisrajoitusten vuoksi ei ole pystytty järjestämään kaikkia tapahtumia kuten vanhempainillat, koko henkilöstön yhteiset paikalliset koulutukset, esioppilaiden infotilaisuudet

- yhteistyötä huoltajien kanssa on jouduttu suunnittelemaan eri tavalla kun on ollut tilanteita ette huoltajat pääse ryhmätiloihin lapsia tuodessa."

"Toimintaa on porrastettu ja on suosittu ulkoilutapahtumia."

"Vaikutuksia myös varhaiskasvatuksen varautuminen ja suojautuminen, joka on tarkoittanut erilaisia toimenpiteitä eri yksiköissä."

"Henkilöstö ollut kovilla, toimintaa on järjestelty uusin tavoin ja uusia keinoja on otettu käyttöön nopealla aikataululla, henkilöstöltä vaadittu joustoa aiempaa enemmän."

Talouteen liittyen

- Resursseja on tarvittu enemmän kuin on suunniteltu
- Tehostettuun hygieniaan on tarvinnut satsata (maskit, siivousaineet, käsidesit jne.)
- Sijaisten palkkaaminen/ saaminen
- Maksuhyvitysten merkitys (järjestäjälle pienemmät tulot, perheille positiivista)
- Työajan säästö digitaalisuutta hyödyntämällä
- Pienten yksityisten päiväkotien ahdinko
- Yksityisten perhepäivähoitajien tilanteet

"Kustannusten kasvu on noussut mm. siivouksen, suojavälineiden ja asiakasmaksuvapautusten vuoksi."

"Lapsiryhmiä ei ole voinut juuri loma-aikoinakaan yhdistellä. Toiminta ei ole ollut taloudellisesti niin tehokasta kuin se normaalisti olisi."

"Sijaiskustannukset ovat isommat, koska ei olla voitu yhdistellä ryhmiä eikä siirtää aikuisia ryhmästä toiseen ja myös aikuisten poissaoloja on ollut enemmän."

"Sijaiskulut kasvaneet valtavasti, koska pienestäkin oireesta henkilökunnan oltava pois."

"Asiakasmaksujen hyvityksiä, jos lapsi karanteenissa."

"Tulojen vähyys (poissaolo hyvitykset varkaiskasvatus maksuihin)."

"Digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntäminen lisääntynyt huomattavasti. Aikaa on säästynyt esim. koulutusmatkoista, kun koulutukset on järjestetty etänä. Toisaalta koulutusten tuoma vaihtelu työpäivään on vähentynyt, kun ei ole voinut siirtyä muuhun ympäristöön koulutuksen ajaksi."

Työmäärään liittyen

- Työmäärä lisääntynyt
- Erityisjärjestelyt
- Henkilökunnan uupumus
- Ennakoimattomuus → nopeat ratkaisut
- Johdon työmäärä: suunnittelu, tiedotus, maksuhyvityksen vieminen päätöksentekoon, henkilöstön käytön suunnittelu

"Lakisääteisen henkilöstöressin järjestäminen on työllistänyt aiempaa enemmän, koska lapsiryhmiä ei ole voitu yhdistää työntekijöiden ollessa pois ja toisaalta sen takia, että henkilöstön poissaolot ovat olleet runsaampia entiseen verrattuna."

"Lapset eivät ole jääneet mistään paitsi mutta henkilöstö ollut jonkin verran kuormittuneempi henkisesti."

"Henkilökunnalta on vaadittu tarkkuuta, joustavuutta, pohdintaa sekä hyvin paljon luovuutta."

"Johdon työmäärä on lisääntynyt."

"Henkilöstön käytön suunnittelu hankaloitunut."

"Työmäärä henkilöstöllä lisääntynyt huomattavasti, esimerkiksi, kun lapset otettu vanhemmilta ulko-ovelta vastaan ja taas luovutettu lähes valmiina."

"Henkilökunta on ollut tavallista väsyneempää ja stressaantuneempaa, erityisesti päiväkotien johtajat. Henkilökunnalla on ollut tavanomaista enemmän sairauslomia ja poissaoloja erityisesti karanteeneista johtuen. Henkilökunta on ottanut vastaan myös huoltajien ahdistusta ja kiukkuakin, kun vähäoireisia lapsia on käännytetty kotihoitoon."

"Henkilöstön poissaolot johtuen pandemia-ohjeistuksista ja sijaispula ovat tehneet päiväkotien johtajien työstä painajaismaista. Työaika on mennyt sijaisten metsästämiseen ja suhdelukujen laskemiseen sekä johtajien siirtymiseen tuuraamaan ryhmiin henkilöstön poissaoloja, jolloin omat tehtävät ovat kasautuneet."

Huoleen liittyen

- Lasten tuen tarve
- Perheiden jaksaminen
- Henkilökunnan jaksaminen
- Jatkuva epävarmuus ja pelko
- Sijaisten saaminen

"Haastavien lasten määrä on lisääntynyt sitä mukaa, kun perheiden tilanteet ovat vaikeutuneet.

Työntekijät ovat olleet ahdistuneita ja pelko koronan tarttumisesta on ollut suuri, samoin maskin käyttö on ollut vaikeaa."

"Työllistävä vaikutus sekä johdolle että henkilökunnalle. Lapsia tullut lisää, tuntuu siltä, että vanhemmat eivät enää jaksaa ja vastuu lapsista siirtyy yhä enemmän varhaiskasvatukseen."

"- jotkut perheet ovat kuitenkin tarvinneet enemmän tukea korona-aikana kuin normaalisti (pelkoja, epätietoisuutta) ja tukea on haettu esim. päiväkodista."

"Henkilöstön sairauspoissaolot ja sijaistarpeet ovat lisääntyneet. Em. ovat vaikuttaneet lasten yksilöllisen tuen toteuttamiseen. Jonkun verran edelleen tuen tarpeen lapset ja S2-lapset olleet vähemmän läsnä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa."

"Erityisesti niihin yksiköihin, joissa on ollut korona-altistuksia, sijaisia on ollut vaikea rekrytoida."

Poissaoloihin liittyen

- Poissaolot ovat pidentyneet (esim. koronatestin odottelu)
- Poissaoloja on paljon
- Poissaolot ovat saattaneet myös vähentyä, koska pienenkin nuhan takia on jääty kotiin → lepo tullut oikeaan aikaan

”Sairauslomamat ja koronatestit matalalla kynnyksellä, jolloin testitulosten odottaminen pidentää poissaoloa.”

”Henkilökunnan poissaolot ovat olleet suurin vaikutus ja heidän poissaoloihin sijaisten saaminen. SE ON OLLUT TODELLA KUORMITTAVAA NIIN HENKILÖKUNNALLE KUIN JOHDOLLE. Lapsillakin on ollut poissaoloja kuitenkin aika paljon tai ne ovat olleet aiempaa pidempiä.”

”Lapsiryhmiä on jouduttu pitämään erillään, vanhempien pääsy yksikköön on jouduttu estämään. Henkilökunta on joutunut käyttämään maskeja. Sairaspoissaolojen määrä on ollut korkealla. Lapsia on vedetty pois varhaiskasvatuksesta varovaisuussyistä. Tämä kaikki on vaikuttanut sekä varhaiskasvatuksen laatuun, että lasten osallisuuteen.”

Positiivisia asioita

- Uusia toimintamalleja kehitetty
- Ulkotilojen käyttö
- Etäyhteyksien hyödyntäminen
- Pienryhmätoiminnan kehittyminen
- Tehostettu hygienia vähensi sairauksia
- Yhteistyö eri toimijoiden kesken

"Palvelun sisällä toimintojen porrastaminen on tullut jäädäkseen."

"Ulkotiloja hyödynsimme oppimisympäristönä."

"Lisännyt ulkona tapahtuvaa toimintaa."

"Uusia käytäntöjä olemme ottaneet käyttöön, osa on todettu hyväksi ja jatketaan myöhemminkin."

"Koska ryhmiä ei olla sekoitettu keskenään, on toiminnassa huomattu rauhallisuus."

"Etäyhteyksiä on opittu hyödyntämään esim. koulutuksissa ja monialaisessa verkostotyössä - tulevat jäämään pysyväksi käytännöksi."

"Työskentelyrutiineja on jouduttu arvioimaan uudelleen, jonka myötä luontoa ja ulkotiloja on hyödynnetty oppimisympäristönä entistä enemmän. Pienryhmätoiminta on lisääntynyt ja kehittynyt."

"Etäyhteys-kanavan luominen hieno juttu! Saimme yhteyden kotona ja päivähoidossa olevien lasten välille. Huomasimme miten helppoa olisi kotona olevien saada osallistumaan toimintaan, yhteisiin jumppa-laulu ja satutuokioihin jne. Osalle työntekijöistä siirtyminen toisiin työtehtäviin toi uutta näkökantaa asioihin. Hygienen nousua sairastuvuus väheni lasten keskuudessa huomattavasti."

"Opittiin myös tiedotuskäytännöt, jossa hyvänä apuna oli tiedotuspäällikkö."

“

**Arviointi vaikeaa,
koska osa
vaikutuksista
tulee viiveellä**

Aluehallintovirasto

Tarvittavat toimenpiteet Covid19:sta seuranneiden ei toivottujen vaikutuksien korjaamiseksi

- Lisäresurssia tarvitaan (talous, henkilöstö); yksityiset palveluntuottajat kaipaavat rahallista tukea
- Tarvitaan vahvaa johtamista toimintakulttuurin uudistamiseen
- Lapsille ja perheille tarjottavaa tukea lisää
- Koulutettua henkilökuntaa pitäisi olla paremmin saatavilla
- Yhteistyön lisääminen kaiken kaikkiaan
- Henkilöstön tukeminen (työhyvinvointi)
- Koulutuksen lisääminen (erityisesti digitaidot, uudet toimintamallit)
- Panostusta yhteisöllisyyteen
- Valtakunnallista ohjeistusta
- Tutkimustietoa
- Mahdollisuutta keskusteluun, aikaa tehdä perustehtävää
- Huomion kiinnittäminen IT-laitteiden toimivuuteen

K7. Millaisia toimenpiteitä tarvitaan, jotta voidaan korjata Covid19:sta seuranneita ei toivottuja vaikutuksia?

”Olemme saaneet kuluvalle kaudelle koronarahaa ja palkanneet varhaiskasvatuksen erityisopettajan. Ensi toimintakaudeksi lisärahoitusta ei ole, vaikka tarvetta lasten tukemiseen olisi vähintään yhtä paljon kuin kuluneella toimintakaudella.”

”Kunnat tarvitsevat paljon tukea (rahallista) ja opastusta, koska vaikutukset perheisiin ja lapsiin voivat olla pitkäaikaisia. Varhaiskasvatuksessa aloitta lapsia jotka eivät ole olleet sosiaalisessa kanssakäymisessä perheen ulkopuolella. Huoltajat ovat eläneet ehkä taloudellisessa epävarmuudessa pitkän aikaa. Huoli tulevaisuudesta painaa monia perheitä ja he tulevat tarvitsemaan apua monissa asioissa.”

”Tehdään yhteistyötä lapsi- ja perhepalveluiden kanssa.”

”Vahvaa johtamista, tukemista toimintakulttuurin uudistamiseen / palauttamiseen aikaan ennen koronaa. Tavat tarttuvat yllättävän nopeasti ja niitä pitää ravistella.”

”Lisäksi henkilöstön jaksamiseen etsimme uusia työkaluja, jotta korona-ajasta selvitään ja ilo työhön palaa. Suunnitelmissa on tuoda myös lapsille iloa ja jaksamista luovuuden sekä taide- ja taitopedagogiikan avulla.”

”Henkilöstö tarvitsee tukea työhönsä, mahdollisesti työnohjauksen avulla.”

”Maskien kanssa toimiminen on sujunut ihan hyvin, mutta kaipaisin tutkimustietoa maskien käytön vaikutuksista pienten lasten tunteiden lukemiseen ja ilmaisuun. Terapiapalveluiden saatavuuden parantaminen.”

”Nyt tarvitaan keskustelufoorumeja, joissa voidaan purkaa kaikenlaisia tuntemuksia kuluneeseen aikaan liittyen sekä miettiä, miten jatkossa toimitaan. Viestinnän kohdentaminen suoraan varhaiskasvatukselle on toivottavaa.”

”Henkilökunta tarvitsee rauhaa ja keskittymistä perustehtävän äärelle.”

“
**Varhais-
kasvatuksen
ominaislaatu olisi
pitänyt huomioida
paremmin**

Mahdollisuudet noudattaa OKM:n ja THL:n suosituksia ja ohjeita

- Ohjeet olivat ainakin alussa sekavia ja niitä tuli eri tahoilta
- Ohjeet muutuivat aluksi erittäin nopeaan tahtiin
- Ohjeiden päivittämistapa koettiin huonona
- Perhepäivähoito saattoi unohtua ohjeistuksesta
- Ohjeissa oli liikaa tulkinnanvaraa – toisaalta toivottiin joustavuutta alueen tilanteen mukaan
- Osan mielestä ohjeet olivat selkeitä ja niitä oli helppo noudattaa

K8. Arvio siitä missä määrin OKM:n ja THL:n suosituksia ja ohjeita on ollut/on mahdollista noudattaa, prosenttia kaikista vastaajista arvotaulukko

% vastaajista					
	Erittäin hyvin	Hyvin	Kohtalaisesti	Heikosti	Erittäin heikosti
Toimintakaudella 2020-2021	25	57	16	1	1
Kesäkaudella 2021 (kesä-elokuu 2021)	24	48	25	2	1

K8. Arvio siitä missä määrin OKM:n ja THL:n suosituksia ja ohjeita on ollut/on mahdollista noudattaa

% kaikista vastaajista										
Vastaajajoukko	Erittäin hyvin		Hyvin		Kohtalaisesti		Heikosti		Erittäin heikosti	
	Kunnat	Yksityiset	Kunnat	Yksityiset	Kunnat	Yksityiset	Kunnat	Yksityiset	Kunnat	Yksityiset
Toimintakaudella 2020-2021	17	37	58	56	24	6	1	1	<1	-
Kesäkaudella 2021 (kesä-elokuu 2021)	13	39	44	53	38	8	3	1	1	-

K9. Muuta OKM:n ja THL:n ohjeiden ja suostuksien noudattamiseen liittyen

”OKM:n ja THL:n ohjeiden päivittämistapa on huono. Kun päivitettyt kohdat tulivat keskelle tekstiä oli hyvin vaikea saada selvää siitä, mikä ohje tai määräys todella muuttui ja mikä oli entisellään. Ohjeistus alusta alkaen sekavaa ja epämääräistä - varsinaiset määräykset oli hankalasti löydettävissä eivätkä ne olleet yksiselitteisiä saatikka selkeitä.”

”Ohjeistus parani toimintakauden aikana.”

”Ohjeistus pitäisi olla enemmän aluekohtaista.”

”Tiedottamiseen/tiedotusten seuraamiseen on mennyt paljon aikaa.”

”Varhaiskasvatussyksiköiden erilaisuudesta johtuen yleisellä tasolla olevien ohjeiden pohjalta on kuntatason linjauksia ollut välillä haastavaa laatia.”

”Ohjeita ja suosituksia on hyödynnetty koko toimintakauden ajan mm. keskusteluissa huoltajien kanssa. Osa huoltajista on kyseenalaistanut ohjeita, mutta henkilöstölle ohjeet ja suositukset ovat olleet hyvä apu arjessa.”

”Olisi ollut parempi, jos valtionhallinto olisi antanut varhaiskasvatukselle yhdet yhtenäiset, yksiselitteiset ohjeet. Nyt ohjeita on tullut liian monesta paikasta hieman erilaisin ja muuttuvin sanoituksin. Lisäksi on tullut kaupungin omia ohjeita. Tämä on ollut ohjeiden välittämisen ja tulkinnan kannalta haastavaa, jopa turhauttavaa ja haitannut varhaiskasvatuksen kentän toimintaa, kun aikaa on kulunut eri sanoituksilla olevien ohjeiden tulkintaan.”

”Hyvin tullut informaatiota varhaiskasvatukseen ja perheille jaettavaksi. Niiden kautta on ollut hyvä vakuuttaa epäilevätkin vanhemmat. Yhteinen tekeminen, yhteinen linja säilynyt kaikkien toimijoiden kanssa.”

”Ohjeita tuli kovin paljon ja joskus oli haastavaa koota niistä juuri varhaiskasvatukseen soveltuvat erikseen. Se, että ohjeita tuli paljon, oli kuitenkin hyvä asia.”

”Maakunnallisen valmiusfoorumin palaverit ovat olleet kaikkien paras tuki ja ohjeistaja!” (Etelä-Savo)

“

**Hankehakemusten
suhteen kunnat
olleet erilaisessa
asemassa**

Aluehallintovirasto

Varhaiskasvatukselle suunnatun valtionhallinnon tuen merkitys

(esim. rahallinen tuki, tiedon jakaminen)

- Tietoa on tullut hyvin ja se on ollut tärkeää
- Rahallista tukea toivottu muutenkin kuin hankkeiden kautta
- Avustukset mahdollisesti kohdistuneet kuntiin, joissa osaamista hankehakemusten tekemiseen
- Hankeavustukset olleet joissakin tapauksissa liian lyhytkestoisia
- Rahallinen tuki on koettu erittäin tärkeäksi
- Kunnille tulevaan tukeen ”korvamerkintä” varhaiskasvatukseen
- Myös perheiden tukeminen tärkeää
- Yksityiset palveluntuottajat toivovat palvelusetelin korotusta
- Osa kunnista tukenut yksityisiä palveluntuottajia

K10. Kertokaa tarpeelliseksi katsomianne näkökulmia varhaiskasvatukselle suunnatun valtionhallinnon tuen merkityksestä (esim. rahallinen tuki, tiedon jakaminen)

"Tiedon jakaminen on onnistunut hyvin ja ollut tärkeää. Rahallista tukea vaka:n tuen järjestämiseen olisi tarvittu muuten kuin hankkeen kautta, jonka hakemiseen ei pienen kunnan resurssit vaan aina riitä vaikka tarvetta olisi."

"Tieto ei aina ollut sovellettavissa vakaan. Tiedottamisen hitaus. Kun tiedotus siirtyi paikalliseen hallintoon niin se oli helpommin kohdennettavissa ja myös lisäkysymyksiin vastausten saaminen helpottui."

"Tiedon jakaminen on ollut tärkeässä roolissa, jotta on voinut välittää "oikeaa" tietoa henkilöstölle sekä huoltajille. Rahallisella tuella olemme voineet keskittää huomiota koronan tuomiin vaikutuksiin kuten kielelliseen kehitykseen."

"Rahallinen tuki oli tarpeen, mutta tilanteen pysyvä korjaaminen edellyttää tuen jatkumista."

"Avustukset ovat tarpeen, kuten nyt korona-avustus. Hankehakuja on paljon tarjolla mutta niihin tarvitaan ammattiosaamista jota osataan hyödyntää, ja ei ole aina helppoa pienessä kunnassa, tai edes keskisuudessa. Joutuu olla moniosaajana. Joten luulenpa että avustuksia onnistuu keräämään parhaiten ne kunnat, joissa enemmän väkeä."

"Tuen hakemisiin on aina kovin lyhyt aika, joten ennakollinen suunnittelu jää kovin lyhyeksi."

"Valtionosuudet, jotka eivät perustu erilliseen hakuun, ovat erittäin tärkeitä saada sille tasolle, ettei lakisääteisten palveluiden järjestäminen kohtuuttomasti vaikeudu."

"Tarvitaan rahaa siihen, että saadaan nykyiset työntekijät pysymään tässä työssä. Ja olisi tosi tärkeää, että jokaisessa päiväkodissa olisi vähintään yksi varhaiskasvatuksen kiertävä lastenhoitaja, joka pystyy hoitamaan osaltaan näitä henkilökunnan äkillisiä poissaoloja."

"Osa lapsista ja perheistä voi huonosti, ja myös rahallista tukea pitäisi suunnata näiden lasten ja perheiden auttamiseksi."

"Yksityiset päiväkodit oli rajattu kokonaan valtion koronatuken ulkopuolelle vaikka kaupunki lopetti setelien maksatuksen poissaolevilta. Taloudellisesti olimme siis tosi vaikeassa tilanteessa."

"Tuet suunnattu vain kunnille, ja vain harvoin kunnat ovat jakaneet sitä niin, että olisi helpottanut myös yksityisten toimintaa."

"Päiväkoti on saanut kaupunkitasolta tukea yksityiselle toimijalle, hyvitettyämme varhaiskasvatusmaksuja, kun lapset olivat kokonaan poissa päiväkodista."

"Valtionhallinnon tuet ovat erittäin tervetulleita ja usein kehitystyötä ja lisäresursointi onnistuu tuen avulla. Kuitenkin hakuprosesseissa "hakukonkarit" ovat etuoikeutettuja. Osalta puuttuu taitoa tai aikaa hakea rahallisia tukia. Kaikenlainen tiedon jakaminen on hyvä asia ja niitä hyödynnetään varhaiskasvatuksen arjessa."

“

Varhaiskasvatus- lain noudattaminen poikkeustilanteessa haasteellista

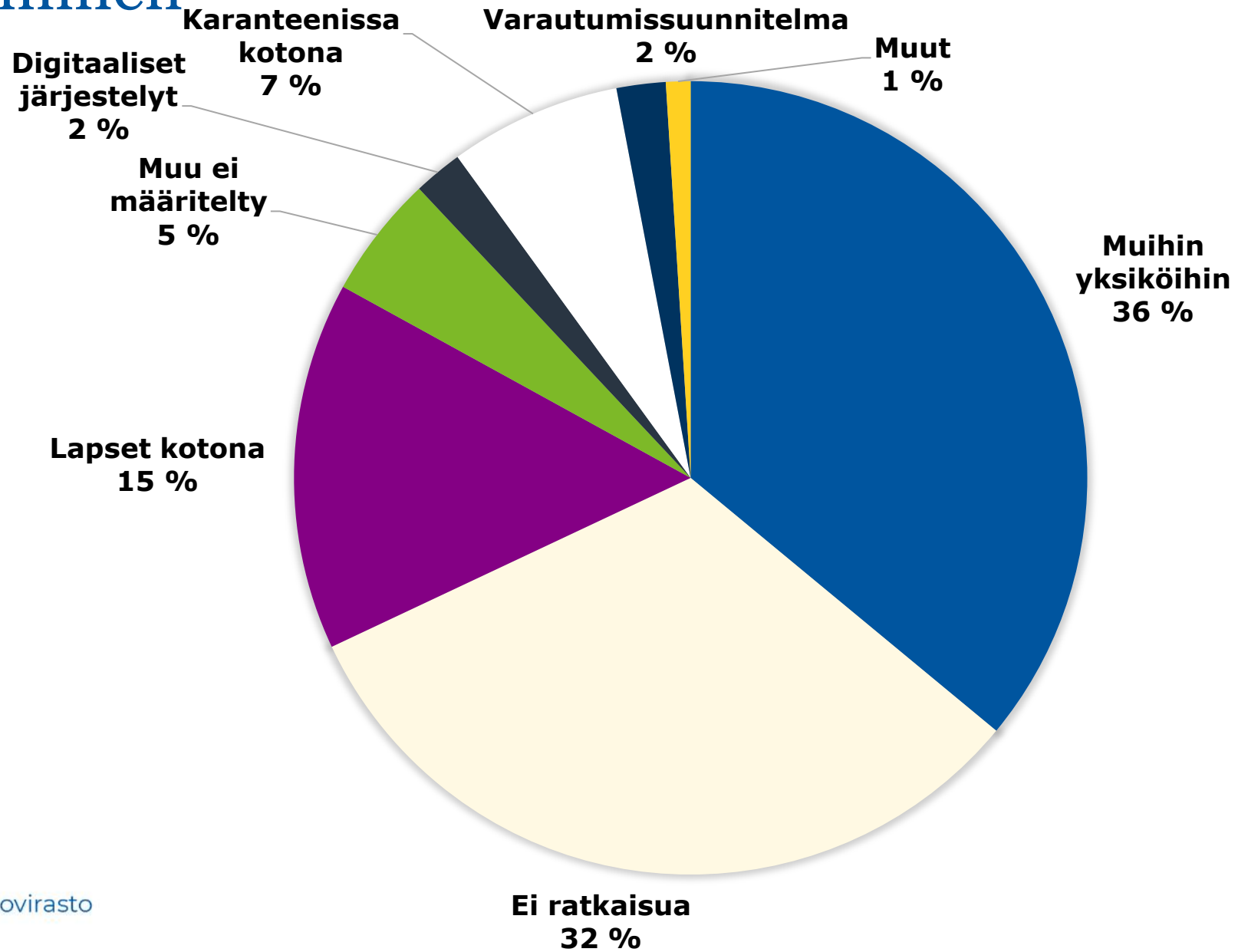

Aluehallintovirasto

Varhaiskasvatuksen järjestäminen kun/jos yksiköitä joudutaan sulkemaan

- Varautumisessa ja valmiussuunnitelmissa vielä kehitettävää: toimitaan tapauskohtaisesti, kun tilanne tulee
- Maksuhyvitykset pureet hyvin: lapset jääneet kotiin
- Osassa kunnissa ei ole vaihtoehtoja
- Siirrytty toisiin tiloihin tai ulkotoimintaan, myös henkilökunnan siirtoja toteutettu
- Pienet päiväkodit suljettu karanteenin vuoksi kokonaan, jolloin ei ole tarvinnut järjestää varhaiskasvatusta
- Poikkeusoloissa varhaiskasvatus näyttäytyy vielä huoltajien tarpeesta lähteväksi päivähoidoksi
- Toimintaa kotona oleville myös etäyhteyksillä
- Tiedottamisen merkitys korostuu
- Ostopalvelupäiväkotien ja palvelusetelipäiväkotien tilanteet erilaiset

Varautuminen

K11. Kuvatkaa lyhyesti miten varhaiskasvatusta on järjestetty/järjestettäisiin silloin, kun yksiköitä joudutaan sulkemaan

"Yksiköiden kokonaan sulkemiseen ei ole varauduttu. Asia vaatii kehittämistä!"

"Olemme onnistuneet sen verran hyvin ryhmien erottelussa, ettei koronataipauksen sattuessa ole tarvinnut sulkea kuin yksi osasto. Suunnitelma koko yksikön sulkemisen varalta puuttuu."

"Jos kokonainen yksikkö jouduttaisiin sulkemaan, ensi alkuun kartoitettaisiin akuutit hoidontarpeet ja muiden yksiköiden resurssi tarjota hoitoa. Tässä rinnalla huoltajille tarjottaisiin maksuhyvitystä, jos he voivat järjestää tilapäisesti hoidon itse."

"Yksi mahdollisuus on viettää koko päivä ulkona."

"Emme ole joutuneet sulkemaan yksiköitä. Kunnalla on paljon tiloja, joita voidaan tarvittaessa käyttää. Henkilöstö sulkemistilanteessa korvaaviin tiloihin on suunniteltu järjestettävän toimipaikattomista vakan henkilöstöstä, toisista yksiköistä mahdollisuuksien mukaan ja käytettävissä olevista sijaisista."

"Olemme miettineet ensisijaisesti käyttää perheiden omia verkostoja, joita löytyi keväällä 2020 melkoisen hyvin perheiltä. Sitten ne, jotka olisivat tarvinneet hoitoa olisi sijoitettu toiseen yksikköön tai kunnassa tyhjillään olevaan tilaan, jos heitä olisi ollut liikaa toiseen."

"Lisäresurssia olisi saatavilla perusopetuksen puolelta. Tiedotepohjat valmiina ryhmien tai talojen sulkemisen varalta. Henkilökuntaa tiedotettu varautumisesta."

"Yksiköitä ei ole jouduttu sulkemaan, mutta on tehty varautumissuunnitelma tilanteeseen jos yksikössä todetaan tartunta ja talo joudutaan kokonaan tai osittain sulkemaan. Muista päiväkodeista on katsottu esim. sali/tms. ylimääräisiä tiloja muiden ryhmien käyttöön."

"Ohje on, että voimme ostopalvelupäiväkotina tehdä yhteistyötä toisten ostopalvelupäiväkotien kanssa ja sopia tarvittaessa varahoitopaikasta."

"Pienenä yksityisenä päiväkotina sulkemistilanne olisi toiminnan osalta erittäin haastavaa ja todennäköisesti tarkoittaisi päivähoitotoiminnan lopettamista kokonaan."

"Suljettavan yksikön lapset siirtyvät toiseen yksikköön -> Lapsiryhmien koot kasvavat, kun yksiköitä suljetaan -> henkilökunnan työmäärä kasvaa. Yhteistyö kunnallisen ja yksityisen puolen kanssa korostuu, jos/kun yksiköitä sulkeutuu. Yhdessä mietittävä, miten ratkaistaan."

"Voidaan poikkeustilanteissa tarjota hoitoa toisesta lähiyksiköstä, mikäli se on mahdollista. Muuten ei järjestetä."

“

**Suurin osa
vastaajista ei
järjestä
varhaiskasvatusta
kotona oleville
lapsille**

Aluehallintovirasto

Varhaiskasvatuksen on järjestäminen karanteenissa (altistuminen) tai eristyksessä (tartunta) oleville lapsille

- Erilaisia vinkkejä perheille
- Etäyhteyksien avulla esimerkiksi lauluhetkiä
- S2-perheiden yhteydenpidon haasteet
- Lasten ollessa pois myös henkilökuntaa on pois

K12. Kuvatkaa lyhyesti miten varhaiskasvatusta on järjestetty karanteenissa (altistuminen) tai eristyksessä (tartunta) oleville lapsille?

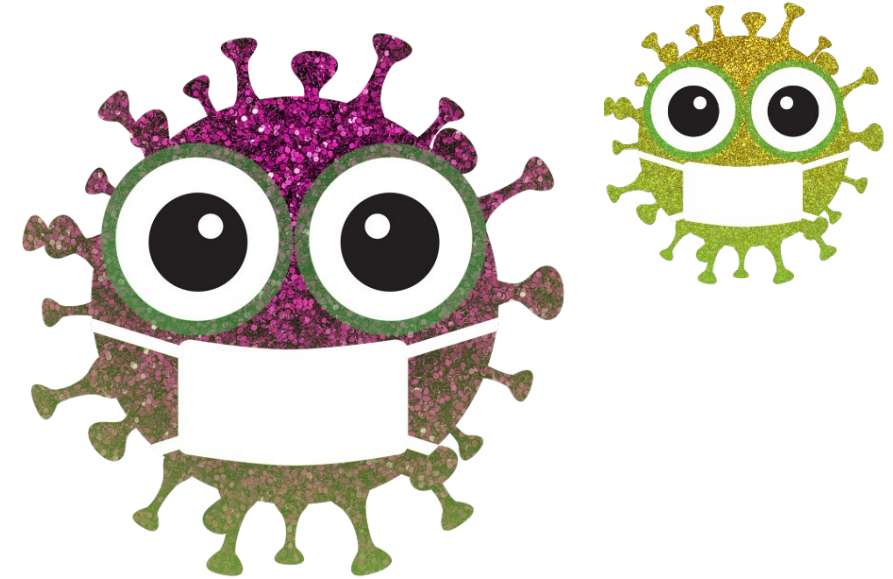
”Varhaiskasvatuksen Pedanet sivuilla on ollut koottuna erilaisia vinkkejä toiminnalle kotona. Ollaan oltu puhelimitse yhteydessä perheisiin ja vasuja on esim. päivitetty puhelimitse.”

”Etätyöskentelyn avulla, Teamsin kautta varhaiskasvatuksen opettaja on yhteydessä lapseen / perheeseen, erilaisia kotona suoritettavia varhaiskasvatuksen pedagogiikan mukaisia tehtäviä huoltajan kanssa toteutettavaksi.”

”Yllä mainituin toiminnoin etäyhteyksin, sekä jaoimme askartelumateriaalia ja ideoita kotiin, sekä paljon toimintavinkkejä vanhemmille kotiin. Moni vanhempi kiitteli äänikirja-toiminnan löytämisestä perheen arkeen, virtuaali- konserttien ja museovierailujen monipuolisuudesta jne.”

”Suurimmat altistumiset alueellamme liittyivät kasvihuoneissa olleisiin ketjuihin ja muunkielisiin perheisiin, joiden kanssa ei ole yhteistä kieltä. Siksi näiden osalta järjestäminen oli käytännössä mahdotonta. Esioppilaiden osalta tämä onnistui hyvin etäyhteyksien ja kotiin lähetettyjen tehtävien avulla.”

”2 päivittäistä etäyhteyttä viikon ajan. Niissä juteltiin ja luettiin satuja sekä leikittiin esim. aarteen etsimistä.”

”Varhaiskasvatusta/yhteydenottoja ei kaikissa yksiköissä ole olemassa olevilla resursseilla ollut mahdollista järjestää karanteenissa oleville lapsille, henkilökuntaa on myös ollut karanteenissa.”

”Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa ei ole lakisääteistä pakkoa järjestää etäopetusta. Mutta varsinkin alkuaikoina, kun lapset olivat kotihoidossa, heille soiteltiin ja kun teams saatiin toimimaan, niin heille annettiin askarteluohjeita tai lähetettiin ohjelmaa päiväkodista ja näin he pystyivät näkemään kavereitaan tekniikan välitykseltä. Esiopetuksessa heille annettiin tehtäviä, annettiin perheille vinkkejä, mitä asioita kannattaa harjoituttaa jne.”

“

**Pientä muutosta
kesään 2020
verrattuna**

Aluehallintovirasto

Palvelun järjestäminen kesällä 2021 (kesä-elokuu)

- Kesä mennään ohjeituksen mukaan
- Varhaiskasvatuksen tarve lisääntynyt, sijaisia tarvitaan
- Päivystyksen järjestäminen edellyttänyt tarkkaa suunnittelua
- Perheiden työtilanteet vaikuttavat kesän järjestelyihin
- Palveluissa on myös joustoa
- Lasten jaksaminen huolestuttaa, koska kaikilla lapsilla ei ole lomaa
- Päiväkotien kesäaikaisten remonttien uudelleen miettiminen
- Kesäajan suunnitelmissa myös nähtävissä varautumista tilanteen huononemiseen

K13. Palvelun järjestämisestä kesällä 2021 (kesä-elokuu)

% kaikista vastaajista												
Vastaajaryhmä	Enemmän kuin yleensä kesällä			Saman verran kuin yleensä kesäaikaan			Vähemmän kuin yleensä			Ei lainkaan		
	kunnat	yksityiset	kaikki	kunnat	yksityiset	kaikki	kunnat	yksityiset	kaikki	kunnat	yksityiset	kaikki
Varhaiskasvatusta järjestetään	41	29	36	57	67	61	1	3	2	-	1	1
Avointa varhaiskasvatusta järjestetään	4	*	*	19	*	*	5	*	*	72	*	*

K14. Muita huomioita liittyen varhaiskasvatuspalveluiden järjestämiseen kesäkaudella 2021

”Rajoitusten väljentyessä, avoin päiväkoti aloitti toimintansa”

”On tarvetta palkata sijaisia, koska henkilökunnalla on pitkät lomarat ja lasten huoltajat puolestaan ovat osittain pitäneet lomansa jo toimintakauden aikana koronan ”pelossa””

”Tarve lisääntynyt, emme pysty pitämään ryhmiä erillään, henkilöstö ei riitä lomakautena.”

”Yksiköiden päivystysryhmät järjestetään yksiköittäin (ei sekoiteta eri yksikköjen lapsia tai henkilökuntaa).”

”Kesäkauden 2021 olemme saaneet järjestettyä hyvällä ennakoimisella ja tarkalla lomasuunnittelulla, mitoitus huomioiden!”

”Ennakointi henkilöstön lomien suhteen ollut hankalaa, koska suuressa osassa työpaikoista lomat vanhemmille myönnetty huomattavasti normaalia myöhemmin.”

”Päivystävä yksikkö heinäkuussa on sellainen, joka mahdollistaa ryhmien toiminnan erillään (oma eteinen, monipuoliset ulkoilumahdollisuudet, leikkikentät, metsä jne) vaikka lapsia on eri taloista.”

”Viime kesä oli poikkeuksellinen, koska lapsia oli paljon hoidossa kesällä, koska vanhemmat joutuivat käyttämään kesälomiaan jo keväällä koronarajoitusten takia. nyt näyttää siltä, että pikku hiljaa palataan normaaliin ja vanhemmat voivat lomailla kesällä ja lapsia ei ole niin paljon varhaiskasvatuksen piirissä, kuin viime kesänä. Olemme kuitenkin varautuneet niin, että lisätiloja voidaan ottaa käyttöön tarvittaessa.”

”Perheet eivät irtisano paikkaa samassa suhteessa niin kuin aiempina vuosina. Varhaiskasvatuksen tarve näyttää olevan hieman runsaampaa esiopetusikäisillä kuin aiemmin. Ryhmiä yhdistetään ellei tule tartuntoja samalla lailla kuin aiemminkin. Avoin varhaiskasvatus kiinni kesä-heinäkuun ajan. Kesäsijaisia vaikea saada kelpoisuuden täyttävistä varhaiskasvatuksen ammattilaisista. Nyt kesällä tuntuu olevan useammalla perheellä tarve päästä aloittamaan hoito jo kesäkuussa. Ennen aloituksen painottuneet enemmän elokuuhun.”

...jatkuu

”Perheet ovat työllistyneet ja se on vaikuttanut lisääntyneeseen hoidon tarpeeseen. Ryhmät pyritään pitämään samoina aina mahdollisuuksien mukaan. Lapsia on tosi paljon hoidossa. Monilla lapsilla ei ole ollenkaan lomaa tai tosi lyhyt loma. Hankala järjestää henkilökunnan vuosilomat ja saada niin paljon sijaisia, että saadaan toiminta järjestettyä.”

”Covid19 tilanteesta johtuen, osa vanhemmista on pitänyt lomiaan pitkin vuotta tai he ovat olleet lomautettuna, joten kesäkaudella 2021 näyttäisi olevan lapsi varhaiskasvatuspalveluiden piirissä enemmän kuin yleensä kesäaikana.”

”Kesätyöntekijöiden lapsia on vähemmän hoidon tarpeessa kuin ennen koronaa, tai heitä voi tulla kesän mittaan lisää, mikä on vaikea ennakoida mm. henkilöstön määrässä (vaikuttaa eniten vuorohoidossa).”

”Avoimen varhaiskasvatuksen toimintana kunnassamme on kesäisin leikkikenttätöimintää. Nyt vanhempien toiveena oli sen aukioloaikojen laajentaminen. Kesän leikkikenttätöiminta päätettiin järjestää, niin että siellä on mahdollista olla 6 tuntia päivässä ja toimintaan kuuluu myös lämmin lounasruokailu. Toimintaa tarjotaan myös koululaisille.”

”Päivähoidosta on voinut ostaa yksittäisiäkin hoitopäiviä mikäli on ollut tilaa eli vajaita päiviä lapsilukumäärässä. Lapsiperheellisten vuorotyöläisten osuus on huomattavasti lisääntynyt. Monessa perheessä myös toinen huoltaja käy toisella paikkakunnalla töissä.”

”Hoidon tarve on selvästi lisääntynyt kesällä 2021. Syynä vanhempien työllistyminen ja lastensuojelun tukitoimet. Lapset ovat olleet tiiviisti hoidossa koko toimintakauden vaikka vanhempien työtilanne on ollut heikompi. Pelko siitä, miten lapset jaksavat ilman pitempää taukoa hoidosta?”

”Poikkeuksellisen pieni määrä lapsia on ennakoon ilmoitettu poissaoleviksi kesä- elokuun aikana. Tulevana kesänä normaalia enemmän yksiköitä avoinna, kun toiminta järjestetään normaalia väljemmin. Henkilökunnan lomajärjestelyissä pieniä haasteista.”

”Perheet ovat pitäneet lomina ja vapaapäiviä lasten sairastelujen takia, joten lapsilla on hyvin vähän lomina. Muutoinkin yleisenä asiana huolettava se, että osalla lapsista ei ole lomaa varhaiskasvatuksesta vaikka huoltajat ovat lomalla. Mielestämme tähän olisi hyvä ottaa laajemmin valtion tasolta kantaa.”

Myös päinvastaista:

”Vain yksi lapsi 65.stä tarvitsee heinäkuussa varhaiskasvatusta. Perheet edelleen arvostavat heinäkuun kesäloma-aikaa, vaikka eivät matkustaisikaan minnekään.”

”Vtk toiminnan oltava myös kesällä laadukasta ja sisältöä tuottavaa, erityiset tarpeet huomioitava.”

”Avoimeen varhaiskasvatukseen on järjestetty kesäkuulle puistotapaamisia perheille, mitä ei ole aiemmin järjestetty.”

”Olemassa olevassa suunnitelmassa on varaus laajentamiseen useampaan yksikköön, mikäli koronarajoitukset jostain syystä tiukkenisivat nopealla aikataululla.”

Muut terveiset

”Pienessä kunnassa liian vähän ihmisiä (esimiehiä) selvittämään ja perehtymään mitä uudet ohjeistukset tarkoittavat tai mitä se tarkoittaa käytännössä. Ei ole omaa henkilöä esim. palveluohjauksessa auttamaan epätietoisia vanhempia: voiko tuoda vai eikö voi tuoda hoitoon. Kunnat niin erilaisessa asemassa toisiinsa nähden.”

Yksityisen perhepäivähoitajan huoli:

”Huolta toimeentulosta on aiheuttanut uhka hoitajan omien lapsien joutumisesta karanteeniin (esim. koulussa tapahtuneen altistuksen vuoksi), jolloin perhepäivähoitoyksikkö jouduttaisiin sulkemaan. Sillä olisi ketjureaktiomainen vaikutus kaikkiin asiakasperheisiin ja heidän varahoidon järjestämiseen/vanhemmat eivät pysty menemään itse töihin.”

Koronan lisäksi muita työllistäviä asioita:

”Alkuvuoden 2021 aikana kaksivuotinen esiopetuskokeilu on työllistänyt varhaiskasvatuksen hallintoa ja osaa työntekijöistä todella paljon. Aikataulu on ollut liian tiukka. Pienellä paikkakunnalla haasteena on erityisesti koulutetun henkilöstön sekä asianmukaisten tilojen löytyminen.”

”Haluan tuoda esille edelleen huoleni varhaiskasvatushenkilöstön jaksamisesta ja erityisesti varhaiskasvatuksen lähiesimiesten jaksamisesta tilanteessa, jossa uusi varhaiskasvatustilain 57 a§ astuu voimaan 1.8.2021 ja varhaiskasvatusta raastaa ennennäkemätön henkilöstöpula.”

Raskasta aikaa:

”Aika on ollut henkisesti todella rankka. Koska tästä tulikin pidempi rupeama kuin alkuun ajateltiin, on tämän kevään aikana alkanut näkyä henkistä ja fyysistäkin väsymistä niin henkilöstöllä kuin huoltajilla. Henkilöstön sairauslomat ovat lisääntyneet tai ajatus (sekä ihan toimiminen) vaihtaa työtä on kasvanut ja aiheuttaa uutta päänvaivaa seuraavan toimintavuoden suunnitteluun.”

”Kyselyihin vastaaminen on tarpeellista, mutta erittäin kuormittavaa.”

”Kiitos OPH:n ja AVIn: koulutuksista ja tiedotteista.”

”Kiitos hyvästä yhteistyöstä Avin kanssa.”

”Eipä tässä enää tule mieleen muuta kuin kiitokset huomiostanne näinä vaikeina aikoina. Oikein hyvää kesää teille ja toivotaan, että korona hellittää vielä syksylläkin, eikä kolmatta aaltoa tule! Kiitos!”

Aluehallintovirasto